

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razun nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdajo 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 12. Proračunski odsek je nadaljeval specialno razpravo o plačah državnih slug. Predlog poslanca dr. Verkauf, naj bi se tudi provizorični služabniki sprejeli pod ta zakon, se je odklonil s 23 proti 15 glasovom. Na to se je zaključila seja.

Dunaj 12. Pododsek za banko in valuto je sprejel člen 11., tičeči se prehodnih določb glede sprejema plačil v gotovini, nadalje člena 4. in 114., tičeča se zvišanja akcijskega kapitala, člena 102. in 84., tičeča se deleža obojnih državnih uprav na čistem dobičku banke, člen 103., tičeči se rezerve in penzijskega zaklada in člen 107., tičeči se eventualnega prevzeta banke od strani obojestranskih vlad. S tem je rešen bančni statut.

Dunaj 13. Cesar je danes zjutraj dospel iz Gödöllő na Dunaj.

Dunaj 13. Danes zvečer dospe sem truplo velike vojvodinje Marije Antonije, katero pokopljejo jutri.

Praga 12. »Prager Abendblatt« pripominja k demonstracijam v Pragi, da so iste nastale brez vsega vzroka in da so se jih udeležili nezreli fantalini, ki so se vedli, kakor da demonstrirajo iz političnih namenov. List se obrača do miroljubnih krogov, naj podpirajo oblasti, ki se trudijo, da bi vzdržale mir.

Geneva 12. Preiskovalna komora je danes izrekla, naj se zaustavi preiskava proti onim anarhistom, ki so zaprti radi sokrivde na zločinu Lucchenija.

Monakovo 13. Vdova prestolonaslednika, Štefanija, je danes odpotovala v Regensburg.

Carigrad 13. Danes so ostavili Kreto vsi turški častniki, uradniki in vojaki, razven onega malega števila, ki ostane še naprej na otoku.

PODLISTEK.

4

BARON IVICA

Spisal A. ŠENOVA.

Poslovenil Večeslavov.

Janko je zaprl premišljeno pokrov gorečej pipi in je shranil isto v žep. Na to je svojimi debelimi prsti jel čudno motati smotko, kakor da bi premišljal o čem. Ponudil sem mu ognja. Vžgavši smotko je sel in naslonivši glavo na desno roko, začel praviti:

»Vprašujete me za mnogo, spoštovani gospod, za mnogo. To vam je cela knjiga, in kruto žalostna knjiga. Stokrat sem pripovedoval vse to, leže sam v svoji sobici pri odprtem oknu, ko je svetil lepi mesec. Tega se ne pripoveduje vsakemur. Ljudje so hudobni, brbljavci. Čemu stavljati svojo sramoto in žalost na jezik vsakogar?! Kakšenkrat se spominjam tega, pa joj moji glavi! Napijem se, gospod, napijem se kakor čep. Hudo je tedaj, hudo. Vse se mi medli pred očmi. Marsikatero noč sem radi tega prespal v vaši mestni hiši; niso me sicer prav lepo počastili vaši gospodje panduri. — A kako bi tudi?! Razcapan sem. Uh! Ljudje so mi prišli marsikako krpo. Briga me! Če si na svetu kakor

Pariz 12. Neka dobro oblečena ženska je danes popoldne dvakrat ustrelila na preiskovalnega sodnika Boursy-ja in ga je ranila na levi željosti. Žena, katero so prijeli takoj, je rekla, da se imenuje Hincque in da je stara 32 let. Dejala je, da se je hotela na sodniku maščevati, ker se je branil dati pravico njenemu očetu. Preiskovalnega sodnika so prevedli v njegovo stanovanje. Njegova rana ni smrtna.

Kaneja 13. Ustaši so obljubili, da oddajo orožje, ko pride princ Jurij Grški, katerega pričakujejo v kratkih dnevih. Prebivalstvo dela velike priprave za vsprejem.

Havana 13. Dve kompaniji policijskih agentov sta se uprli, zahtevajoči, naj se jim da njihova plača. Policiste so razorožili in jih zaklenili v kasarno, na kar je nastal zopet mir.

Sredec 12. Sobranje je imelo v četrtek in včeraj več sej, v katerih je bilo posvetovanje o odgovoru na prestolni govor. Včeraj zvečer je govoril ministerski predsednik Stojlov in je rekel med drugim: Mi smo v dobri in odkriti zvezi z vsemi državami. O obisku knežje dvojice v Rumuniji se za to ni govorilo v prestolnem govoru, ker se je zgodilo to že v lanskem prestolnem govoru. Obiska na dunajskem dvoru se ni omenjalo vsled žalostnega dogodka, ki se je naključil cesarski rodbini. Sprejem knežje rodbine v Rusiji je najboljši dokaz za izvrstno in odkrito razmerje, ki vlada med obema deželama. Trgovinske konvencije, ki so se sklenile z Avstro-Ogersko in drugimi deželami, so na veliko korist Bulgariji. Govor je bil vsprejet z veliko pohvalo.

Carigrad 13. Napitnica nemškega cesarja v Damasku, v kateri je naglašal, da 300 milijonov mohamedancev časti sultana kakor kalifa, je silno razveselila sultana, ki se je gorko zahvalil za cesarjeve besede. Pričakuje se, da razglasenje te napitnice v turškem jeziku napravi velik utis na mohamedanski svet in poviša upliv sultana.

prst, naj le govoré, saj ne bode nikogar sram radi tebe. No, vi veste, kakšen je svet, vi ste meščanski gospod. Ali ne veste vsega. Ker — ste me že prijeli, povedati vam hočem vse. Pravijo mi »baron Ivica«. Vražja baronija, je-li? Prsti ji silijo iz opank, a gola kost ji je gosposka večerja. A veste-li, zakaj mi pravijo tako? To vam je tisto. Sedaj sem razcapan, pometam in polivam vaše ulice; to mi je kruh. Sedaj me nikdo ne gleda, a ako gleda kaka božja duša, kako zbiram travo po ulicah, misli si: »To je prava ničarija!« Dá, gospod, ničarija! Tako sedaj, ali nekda — in o tem so se mu zasvetile oči čudnim plamenom — ej, da ste me videli takrat! Prosim vas za malo ognja!« je nadaljeval bolj tiho, stiskaje med zobmi smotko — moj Bog, kakšen sem bil takrat! Vse se je rušilo po poti izpred mojega zelenca, a ni bilo plota, izza katerega bi ne gledala deklinška glava, kadar sem se vozil mimo na svojem štajerskem vozu. Bilo, prešlo, kdo pa prša za to? Ali delenje, prokleto delenje je krivo na vsem. To vam je tisto.

Janko je potihnil za trenotek, sklonivši glavo žalostno; za tem je nadaljeval:

Poglejte ono lepo hišo na drugem bregu; od čvrste hrastovine je. Pravijo, da jo je gradil moj praded. Okolo hiše so lepa ograja, vrt in dalje vinograd. Kraj hiše lep hlev, a doli v jarku mlin na

S severa.*)

I.

Nepozabljeni Edvard Jelinek je napisal na čelo svojemu »Slovanskemu sborniku« geslo: »Poznejme se!« Da. Spoznavajmo se, toda samo ne površno, jednostransko, temveč vsestransko in temeljito. Mnogokrat sem že grajal, da smo mi Slovenci preveč sangvinični. Nevem, smo-li dobili to od — Italijanov ali od koga drugega... Faktum je, da se v momentu tako navdušujemo, da bi vse dali »za narod mili in ljubi dom«. Ko pa je poleglo navdušenje, pa ne damo navadno prav nič! Geslo velikega Palackega: Svoji k svemu — se v nas izuša tolikokrat, da je morajo živkati že vrabci po strehah, a kolikokrat se vrši v resnici?! Mi se napajamo germanskim duhom, naša mladina hiti v Gradec, Dunaj, Inmost zajemat iz vira učenosti, mesto da bi hodila v Prago, Krakov, Lvov, Varšavo...

Vsi hočemo biti klasično izobraženi. Realne vede puščamo v nemar. Koliko je slovenskih tehnikov na visokih šolah, koliko slovenskih slušateljev na rudarskih, gospodarskih, trgovskih akademijah? Malo! Malo!! Saj tega ni potreba, ko n. pr. Nemeec Mahr*) v Ljubljani lahko spravlja (mesto kakega Slovenca) one srbske, hrvatske in slovenske novice!...

Navdušujemo se... V tej navdušenosti pa mnogokrat ne vemo, kaj delamo. Trije prvaki naše katoliško-narodne stranke so šli na Sušak, na skupščino stranke prava, kjer so izrekli svečano,

*) Povdariti moramo najprvo, da se v mnogočem ne strinjamo z gospodom dopisnikom; sosebno se ne bi hoteli identifikovati z sodbo g. dopisnika o vrednosti zgodovinskega prava v sedanjem gigantskem boju mej Slovanstvom in neslovanstvom. V mnogočem ima gosp. dopisnik prav. Ali gotovo je predmet, o katerem je govor tu, med najvažnejšimi, tako, da je pač nujno potrebno, da se zbistrijo pojmi o njem, kar bode možno jedino le po primernih razpravah. Zato smo uverjeni, da je le koristno za stvar, ako prihaja v našo javnost vsako menenje. Uredništvo.

**) Trgovska šola, nemška seveda! Op. pisca.

dva kolesa in gozdovi in polja in kaj jaz vem. To vam je bila moja baronija. Trideset in več orlov lepe zemlje, gospod, zemlje črne kakor oglje, a fine kakor moka; vse to je bilo moje, vse! Sedaj ni več, kaj hočemo? Tam me je rodila mati. Krušiči so bili sto in več let mestni svobodnjaki. Tako vsaj govore pismeni ljudje, a tudi to dobro vem, da smo imeli v hiši kip matere božje bistriške, ki je zmirom bil v naši družini in govorilo se je, da je temu kipu preko sto let. Krušičeva hiša je bila dobra, nikoli brez božjega blagoslova. Kakor da sreča ni hotela od nje. Najbrže je zapisano nekje v vaših pismih v mestu, da je moj pokojni oče — Bog daj lahko duši njegovi — bil kaprol v gardi, ko so tam onkraj Save stali Francozi. Vsega, rekel sem, je bilo polno. Pšenice, debele, kakor da so jo golobje zbrali, vina, da nisi zmagal toliko posode, češpelj, de so se veje zvijale, zmirom molznih krav, prasiči so komaj hodili od debelosti, a perutnine po dvorišču kakor mravlji. Moj oče, stari Krušič, je bil dober gospodar; no, to veste! Kaj pa da! Ne veste, mladi ste! Težko da je pop, ki ga je zakopal, doživel vaš krst. Povedati hočem vam jaz, česar se spominjam in kar so mi pravili stareji. Bode temu dvaintrideset let, da smo ga zakopali tam v kotu. Bil je človek po stari navadi, zdrav, močan. (Pride še.)

da smo Slovenci za hrvatsko državno pravo!

Ko je »Obzor« vprašal »Hrvatsko misel«, priznava-li hrvatsko državno pravo, mu je ta odgovorila v članku »Da se razumijemo«. (1. broj 28 str.)

»Vemo, da so Hrvati osnovali svojo samostalno državo že v osmem stoletju; vemo, da so jim do l. 1102. vladali hrvatski kralji neodvisno od zapadnega in vstočnega cesarstva; vemo, da so l. 1102. stopili v personalno unijo z Ogersko; vemo, da se je še le v XVI. stoletju, torej pod Habsburgovci, započela realna unija z Ogersko; vemo, da so Hrvati l. 1557 samostalno izbrali Habsburge za svoje vladarje; vemo, da so jim l. 1721. samostalno priznali vladarsko pravo tudi za ženski rod; vemo, da so leta 1790 sklopili najozžjo unijo z Ogersko, ali da se tudi tedaj niso odrekli svoji državni samostalnosti; vemo, da so l. 1848. faktično in pravno pretrgali vsako zvezo z Ogersko.

»Poznamo in priznavamo torej **historijsko** hrvatsko državno pravo.

»Nadalje vemo, da je poslanstvo oktroiranega hrvatskega sabora l. 1868. sklopilo državno pogodbo z istoštevilnim poslanstvom sabora ogerskega, tako, da je po tej pogodbi **pravno** Hrvatska popolnoma enakopravna Ogerski (§ 1.—5. in § 70. zak. čl. I. [XXX.] 1868.); vemo, da ima Hrvatska **pravno** svoj politični teritorij (§ 59) izključno hrvatskim službenim jezikom na tem teritoriju (§ 56 in 57), ali vidimo, da je Hrvatska faktično madjarska pokrajina z široko avtonomijo, nad katero budnim očesom bedi »pouzdanik madjarske vlade«.

»Pozitivno hrvatsko državno pravo je samo na papirju.

»Da pa pride historijsko hrvatsko državno pravo samo na papir kakor pozitivni zakon, treba biti Hrvatom jačim nego so Madjari. A to niso in tudi sami na morejo biti.

»Poleg vsega tega pa hrvatsko državno pravo (niti historijsko, niti pozitivno) ne obsega niti Istre in prekodravske Hrvate, niti Slovencev, da ne spominjamo oprek, katere to pravo izživlja v Srbiji. Hrvatsko državno se križa z hrvatskim narodnim pravom.

»Zato pa mi stojimo na temelju narodnega načela, narodne svesti, narodne moči.

»Hrvatsko državno pravo je za znanstveno razpravo, za časnikarsko polemiko, ali za življenje, za borbo pak velja samo narodno pravo, v kolikor ga je v **narodni svesti**.

Hrvati se torej sami drže načela: Po pisanih dokumentih, po »legitimitetu« se more tudi oni, ki je nesposoben za življenje, visoko popeti, ali po pravu prirodnem je pak zagotovljeno prvo mesto le najposobnejšim in tudi moralno ter fizično najjačim. Mi pak odklanjamo to načelo, ter se hočemo skriti v hrvatsko državno pravo, v stranko prava... No, taki niso samo naši klerikaleci, taki so tudi naši liberalci!

Čemu bi se mi skrivali v hrvatsko državno pravo, ko smo z Hrvati in — horrible dietu — z Srbi eden narod! Čemu bi se vneli za slogo? Znano, je, da se treba za slogo razgovarjati; o razgovorih se tu pa tam popušča... no, čemu bi mi popuščali, ko smo jedno! Popuščajmo samo različni elementi.

Bili so na skupščini stranke prava. Govorili so na nji, ploskali so jim... Listi so pisali cele članke o tem, sedaj se pa že nekako pozablja na vse to. Pisale so se grozne stvari; tu se je videlo uprav sijajno, kako se prav nič ne poznamo (pr.: Slovence, Slovanski Svet, Domovina in en gross Slovenski Gospodar!) Stossmayer, ta veliki prijatelj narodnega jedinstva, se je proglašal za prvaka stranke prava, veleč. g. Kalan je postal nakrat doktor in dr. Breje pa »narodnim zastupnikom v saboru« itd. Res so to malenkosti, ali včasih tudi malenkosti značijo mnogo...

Mnogo bi imel še povedati, ali nikakor nočem, da bi povedal vse, kar mislim.

Navdušujemo se... Slovenci smo veliki prijatelji »slovanke solidarnosti«; vedno govorimo o nji. Seveda so to same fraze, krilate besede in družega nič! Mi se ne trudimo, da bi nas drugi poznali, ne trudimo se pa zopet ne, da bi mi spoznali druge.

V čem pa sestoji ta slovanška vzajemnost? Mar li v tem, da se vsako leto zbirajo razni zastopniki posamičnih slovanskih rodov na kako zborovanje? Ne! Ta zborovanja nam še niso nič koristila nikdar! Tu se govori in govori... a o vsem tem se ne stori ničesar! Jedino z delom, pozitivnim delom pridemo do te vzajemnosti! Seveda bomo morali najprvo brezpogojno zaupati v samega sebe; če bo pa treba, morali se bomo seveda tudi vzajemno podpirati, živeti pak ob milosti koga drugega, ne bomo smeli nikdar! Izmej avstrijskih Slovanov so že počeli Čehi. Delajo marljivo; nekateri celo po popolnoma pravem pravu. Eto Vam »Slovansky Přehled«!

List ima v prvi vrsti nalogo seznanjati Čeha in jedino Čeha (pisan je jedino v češčini, kar je popolnoma prav) z vsem, karkoli se dogaja mej Slovani. Urejevan je vrlo spretno! Mi Slovenci kaj takega ne zmoremo! Da bi pa ipak nekako nadomestili tak »pregled«, ozirimo se vsaj malo bolj resno na češko pisani »Slovansky přehled«! Slovenci smo veliki prijatelji »slovanke vzajemnosti«, na faktorje, na važne faktorje te vzajemnosti se pa oziramo prav malo. Kateri slovenski list (razen »Slovenskega lista«) je pa prinesel še kak pošten referat o tem zelo važnem činitelju »slovanke solidarnosti«?! No, seveda tega ni potreba.

Jaz pa kljub temu spregovorim v prihodnjem svojem dopisu o njem.

V Pragi, 9. novembra 1898.

A. K. G.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. novembra.

K položaju. Naša politična prognoza se po trja vsestransko.

Težišče situacije — to se priznava povsod — je na Ogerskem. Tam pa je ministerstvo Banffy zabredlo popolnoma in ne preostaje mu družega, nego da zahteva provizorij od Avstrije, oziroma od lastnega državnega zbora. Na Ogerskem gredo stvari počasno dalje svojo pot.

Tu na naši strani delujejo pododseki še precej naglo, tako, da se nagodbeni odsek sestane menda v četrtek. Pododsek za carinsko in trgovinsko zvezo, torej za najvažnejše, je dogotovil svoja dela že v petek in poslanec Kaftan bode ustmeno poročal v njegovem imenu.

Do srede bodeta menda gotova tudi ostala dva pododseka.

Koliko časa bode trebal nagodbeni odsek, da dogotovi svoje delo, o tem se ne more naprej določiti ničesar. Dvomi se, da-li bode radikalnim elementom do tačas možno organizovati vspešno obstrukcijo. V drugi polovici tega tedna bode morda veliki nagodbeni odsek mogel zapričiti svoje delovanje. Ako ne pride kaj posebnega vmes, bode nagodbeni odsek gotov do božičnih počitnic.

Da bi se v tem letu votirala nagodba v plenumu, na to pač ni misliti; to delo se mora prihraniti za leto 1899.

Ako in kako baron Banffy reši nagodbo na Ogerskem, o tem še niso na jasnem (kakor se vidi) niti v Budimpešti.

Nekateri menijo, da bi se v ogerskem državnem zboru dal provizorij privleči za lase, drugi menijo zopet, da tudi to ne pojde in da ogerski vladi ne bode preostajalo družega, nego pomagati si s tem, kar imenujejo na Ogerskem ex lex in dopustiti, da ostane status quo (dosedanje stanje) tudi brez parlamentarnega dovoljenja, s pridržkom, da se pozneje doseže idemniteta. V državnem zboru avstrijskem pač ne bode težko dovesti do tega, da se vsprejme provizorij, in za vse slučaje je tu na razpolago § 14., toda težko da bodo trebali ta § za provizorij. Situacija je torej spremenjena popolnoma. Državna bolezen sicer še ni ozdravljena, ali ona ne tiči več toliko v avstrijski, temveč v ogerski polovici.

Domače vesti.

Dopolnilna volitev v deželni zbor Istrski. Vsled smrti posl. Nikolaja Venjera bode nova dopolnilna volitev v deželni zbor za mestni volilni

*) Slovansky přehled, zbornik statí, dopisov a zpráv ze života slovanského. Redaktor Cerný. V Praze. Knihotiskarna F. Šimáček, nakladatel. Jeruzalemská ul. č. 11. Izhaja jedenkrat na mesec. Cena 3/20 gld.

okraj Piran dne 19. decembra t. l. Volišče je v Piranu.

Občni zbor pol. društva „Edinost“ se je vršil včeraj na veličasten način. Udeležba je bila velika, a razprave so se vršile tako, da smemo biti ponosni. Čast govornikom in čast našemu ljudstvu! Sosebno je bil zanimiv oni del zborovanja, ko so se utemeljevale in razpravljale predložene resolucije. G. Cotič je utemeljeval resolucijo za okrajno glavarstvo in je žel veliko pohvalo, gospod dr. Pretner je utemeljeval resolucije gospodarske naravi tako temeljito, da mu moramo biti res prav hvaležni; g. dr. Gregorin je ob burnih vzklikih ogorčenja risal šolsko vprašanje; gosp. prof. Mandić je utemeljeval resolucijo o ljudskem šolstvu v Istri; uprav senzacijonelen je bil gosp. dr. Rybář svojim govorom o politični in sodni upravi na Primorskem. To je bil aplavz, da ga menda ona dvorana še ni čula takega. Bilo je še več družih resolucij oz. predlogov, n. pr. za gimnazij v Pazin, za zboljšanje plač učiteljem itd. Gledali bomo, da prinesemo h kratu vse poročilo, ki bode dokaj obsežno. Le poročilo tajnikovo o delovanju društva prinesemo že jutri.

Deželnozborski mandat je odložil zastopnik kranjskega veleposestva, poslanec grof Ervin Auersperg.

Delavsko zavarovalnico za starost snujejo slovenski krščanski socijalisti.

Volitve v okrajni bolniški blagajni v Trstu. Načelstvo okrajne bolniške blagajne v Trstu naznanja, da se bodo volitve v zmislu člena 19. statuta blagajne vršile: v vseh treh razredih delavcev-volilcev dne 27. novembra, v vseh treh razredih gospodarjev dne 5. decembra. Ura in kraj volitev se objavi posebnimi naznanili. Volilne liste so izložene od danes naprej v pisarni blagajne, ulica Gelsi, št. 5. Glasovnice se dobivajo istotam od danes do 26. t. m. Glasovnice imajo toliko rubrik, kolikor kandidatov je izvoliti. Kdor hoče imeti glasovnico, mora se izkazati s knjižico, pravilno podpisano od gospodarja.

Mala silileca! Piše se nam: Nekdaj je šel nekdo na c. kr. pošto v ulici Barriera, da tam odpošlje priporočeno pismo. Naslov je bil »N. N., Tu«, kar je dalo mnogo posla oni gospici, katera ima te stvari v rokah. Preiskala je vse knjige, toda mesta, trga ali vasi z imenom »Tu« ni našla! Lastnik pisma, videči zadrego gospodičino, je vskliknil: »Za božjo voljo, saj smo vendar v Trstu in ne v Kalabriji!« Jaz mislim, da bi gospodičina morala vedeti da v Trstu pomenja »tu« Trst. V tem slučaju bi bila morala vedeti tem bolj, ker je bilo pridejano ime splošno znane ulice. »D a, prav zato, ker smo v Trstu, ne razumen tega jezika!« Potem so prišli zraven še nekateri viši gospodje, ki so skušali zagovarjati, kar se zagovarjati ne da in konečno so srečno našli to mesto »Tu«, kije za Lahe v — deveti deželi! Naš »Nekdo« je dostavil: »Ako gospodična ni zmožna za to službo, naj se gre učiti, a na njeno mesto naj pride katera, ki je zmožna za to službo.

Rop ali obrekovanje?! Neki Primo Lizzi se je te dni predstavil v mestni bolnici, ranjen na več mestih. Pripovedoval je, da je te dni šel v neko vas na Kras z nekim tovarišem svojim, kate rega ime mu ni znano. Nasproti jima je došla družba 8 ali 9 oseb. Ker te osebe niso izgledale tako, da bi vzbujale zaupanje, se je tovariš Lizzi jeval in se je vrnil. Lizzi pa je šel dalje. Hkratu so ga napadli in mu odvzeli 80 gld. Potem so ga odveli v neki hlev, kjer so ga držali zaprtega 3 dni. Še le tretji dan je mogel uiti, porabivši priliko, ko je ona oseba, ki mu je donesla kruha in mleka, pustila vrata odprta.

Prosimo, čitajte pozorno, da se uverite, da li ima vsa ta pripovedka pečat neverjetnosti na čelu. Mož ne ve, kako se je imenoval njega tovariš in ne pove ni v katero vas je šel in kje prav za prav je bil napaden. Še manje pa je verjetno, da bi mu oni, ki naj bi ga bili napali, še stregli z mlekom in mu dali prilike, da jih spozna še bolje. Vsa stvar je neverjetna in mi dvomimo, da se je res dogodilo, in če se je kaj zgodilo, smo uverjeni, da je bila stvar drugačna, izključeno pa ni, da je bil mož natrikan in da se je o tem pobil in zgubil denar.

Vsakako pa bi prosili slavno oblast da pride stvari do dna. Kajti mi ne moremo molčati k temu,

da se naši slovenski kraji vsaki hip opisujejo kakor zavetišče — razbojnikov. Ako treba braniti čast posamičnikov, koliko bolj treba braniti čast celih pokrajin. Ako se torej pokaže, da je ta »rop« izmišljen, pričakujemo od slavne oblasti, da žaljeni pokrajini preskrbi zadoščenja v tej ali oni obliki.

Na dopis iz učiteljskih krogov istrskih, priobčen v četrtek, smo prejeeli iz Gorice to-le pojasnilo:

»Dopisnik se čudi, zakaj se nisem udeležil zborovanja primorskih učiteljev v Trstu 2. t. m., dasi sem bil tamkaj. Odgovor je kratek: ker nisem bil povabljen! Govoril sem z mnogimi gg. učitelji pred zborovanjem, a nikdo se ni zmisli, da bi mi preskrbel povabilo, brez katerega pač nisem mogel priti na zborovanje. — Sicer sem pa imel priliko pojasniti raznim gg. učiteljem stališče vodilnih krogov naše politike, a sem razvidel, da je v marsikaterem oziru zaman vsaka beseda. — V Gorici, 11. nov. 1898.

A. Gabršček.

Štajerske novice. Pri sv. Marjeti niže Ptuja so ustanovili dne 30. oktobra bralno društvo. — V Pišecah je gospa Ana Gerec darovala v proslavo vladarskega jubileja 1000 gld., da se napravi ustanova za občinske reveže. — V Hodošah pri Ptuj je dne 31. oktobra posestniku Boštjanu Brodjaku zgorelo gospodarsko poslopje z vso vsebino. — Celo krdelo eiganov, ki so se klatili po ljubomerski okolici in kradli, kar jim je prišlo pod roke, so zasačili pred kratkim in jih izročili sodišču. — Slabe čase imajo muzikanti v celjski nemški godbi, ki je vsem členom znižala plače nakrat na 20 gld., dočim so imeli dosedaj po 60—70 gld. Jeden teh, imenom H. Halbritter, se je obesil, ker se mu je preslabo godilo o tako »sijajni« plači.

Koroške novice. »Narodna šola v Velikoveu šteje 150 otrok. Lani jih je bilo 120. Število učencev na tej šoli, katero vzdržujejo družba sv. Cirila in Metoda, rase torej od leta do leta. — Dne 25. oktobra je pogorela Nogradnikova bajta na Viznoški gori pri Rudi. — Dan pozneje je pogorel Matevžnjakov hlev in skedenj v Kotmarivesi. Živino so rešili, krma pa je zgorela. — V Celovcu in celovski okolici še vedno razsajajo nalezljive bolezni. Za to je šolski pouk zelo nereden, nekaj šol je zaprtih. — V Ukvah so ustanovili kmetijsko zadruho. — Cesar je daroval požarni brambi v Ločah 80 gld.

Zanmarchi contra Miha Košuta. Kakor smo javili svoječasno vršila se je na tuk. okrajnem sodišču kazenska pravda proti gg. Ivanu Nabergoju in Mihi Košuta radi razžaljenja časti, storjenega s tem, da sta poslednja trdila, da je bil po okolici znani ex-stražmojster Zanmarchi dvakrat v službi pijan. (Zanmarchi je po tej razpravi zaprosil za penzijo ter je sedaj v službi na magistratu). Gospod Nabergoj je bil oproščen, a Miha Košuta je bil obsojen na tri tedne zapore. Dokazov, katere je predlagal Miha Košuta o pijanosti Zanmarchi-jevi, prvi sodnik ni sprejel.

V sredo dne 9. t. m. se je pa vršila razprava v drugi instanci in sicer o vzklicu Mihe Košuta, zastopanega po odvetniku dr. G. Gregorinu.

Poslednji je predlagal na tej razpravi v dokaz resnice trditve obtoženca Mihe Košuta, da se pozovejo na razpravo naslednje priče: obtoženčev sin Ivan Košuta o okolnosti, da je bil Zanmarchi dne 9. dec. 1895. v Košutovi hiši, kjer so bili on, Vidusso in Kristijan Bogatec tako pijani, da je pala Zanmarchiju puška iz rok ter da jo je Miha Košuta ml. pobral in da sta peljala Zanmarchija Vidusso in Bogatec iz hiše do voza, podpiraje ga pod pazduho; dalje obtoženčeva soproga Marija Košuta o okolnosti, da je bil Zanmarchi vprašavnega dne v njeni hiši močno pijan in da se je tam pilo dosti belega in črnega vina;

Hijacint Noyelli, kamnosek v Sv. Križu, stanujoči v hiši Frana Košuta nasproti gostilni Ipavčevi v Križu, o okolnosti, da je videl omenjenega dne Zanmarchija v gostilni Ipavčevi tako pijanega, kakor še ni videl osebe, v katerem smislu se je proti Košuti izrazil;

Karolina Ipavie, gostilničarka v Križu o okolnosti, da je bil Zanmarchi vprašavnega dne močno pijan;

Ivan Godina, gostilničar na Proseku in gosp. Alojzij Gorjup, deželni poslanec, o okolnosti, da je Karolina Ipavie izpovedala njima, da je bil Zanmarchi v njeni gostilni močno pijan;

Fran Košuta iz Sv. Križa št. 34. o okolnosti, da je videl dne 9. decembra 1895. l. Zanmarchija, ko so mu pomagali pijanemu pred gostilno Karoline Ipavčeve v voz ter da mu je vaški načelnik Kristijan Bogatec sam izpovedal drugi dan po faktu, da sta Zanmarchi in Vidusso zgubila na potu puško, da so pili v Košutovi hiši dosti vina ter da so bili vsi pijani, in slednjič Jernej Stare v službi pri Marangonu na Proseku o okolnosti, da ni res, da sta šla iskat zgubljeno puško Zanmarchi in Vidusso, ampak da jo je šel iskat on (svedok) z Vidussom brez Zanmarchija, ter da mu je rekel Vidusso, ko sta našla puško: ako bi ga kdo vprašal, naj reče, da je bila puška Vidussova.

Vse navedene okolnosti, ako bi bile potrjene od prič, bile bi gotovo take, da bi se moral oprostiti obtoženec Miha Košuta, radi česar je predlagal branitelj, da sodni dvor ne le v interesu obtoženca, nego tudi v interesu pravosodstva samega, kateremu je nalog, da išče in najde resnico, zasliši gornje priče ter v to svrhu razpiše novo razpravo.

Državnega pravdnika namestnik g. Clarič se je protivil temu predlogu, sklicujoč se na že zaslišane priče, vaškega načelnika Bogatec in bivšega okrajnega načelnika Vidusso, katerima da je verovati in katera sta izključila, da bi bil Zanmarchi pijan.

Branitelj je repliciral na to, da ravno omenjeni priči nista v tem slučaju nikakor klasični priči, ker sta sama popivala v družbi Zanmarchijem ter se ne more zahtevati od njiju, da bi obdolžila sama sebe s tem, da bi priznala, da sta kakor javna funcionarja pila v privatni hiši ter bila mogoče tudi pijana, kar trdi obtoženec in kar potrdi tudi priče.

Sodni dvor pod predsedstvom gospoda viteza Nadamlenskega je sklenil, da se dopuste vse predlagane priče, z motivacijo, da bi znale biti izpovedbe istih odločilne v tej pravdi, ter da se vse dopuščene priče zaslišijo na bodoči razpravi v drugi instanci.

Razprava proti I. partiji izgreznikov nabrežinskih (glej priobčeno obtožnico) se je vršila do 2. ure popoldne in se je nadaljevala ob 5. uri. Popoldne je bila prečitana obtožnica v laškem in slovenskem jeziku, obtoženci pa so bili zaslišani vsaki v svojem materinem jeziku (med obtoženci je tudi nekaj Furlanov.) Skoro vsi obtoženci so tajili dejanja, radi katerih so toženi, nekateri so celo trdili, da niti niso bili na lieu mesta. Priče stražmojster Cigoj, Delorenzi mati, hči, sin, in Grattoni Carlo so večinoma potrdili, kar so izrekli že v preiskavi, samo Delorenzi Redentore je izjavil, da ni čul krčati obtoženega Roka Caharija, ampak njegovega brata, ki ni obtožen. Senzacija je vzbudila izpoved priče Matevža Furlana, občinskega redarja v Nabrežini, ki je rekel, da je videl lučati kamenje samo nekega Sulčiča, gledé drugih pa, da jih je le videl na cesti, v množici, da pa ni vidil nič posebnega. Na to ga je opozoril predsednik, da je v preiskavi izrečno obdolžil večino obtožencev in da saj je bil v zaporih konfrontiran z obtoženci. Priča je odvrnil, da je vedno le govoril, da jih je videl v množici in glede nekaterih celo, da se mu to le zdi. Po tej izjavi je branitelj dr. Rýbař povdarjal, da je Furlan že pred komenskim sodnikom izrekel istotako kakor danes. Vsled tega opozorjenja se je prečital komenski zapisnik, iz katerega je razvidno, da je res temu tako. Državni pravdnik se je pa vedno skliceval na konfrontacijo v zaporu in ko je bil priča potem pozvan, naj pojasni protislovje, je izjavil: da na konfrontacijo ni bilo sodnika poleg in enkrat niti zapisnikarja, ampak le navaden sluga, da se torej ni tako zapisalo, kakor je izjavil on. Državni pravdnik se je še vedno skliceval na zapisnik o konfrontaciji in je predlagal, naj se priča stavi pred preiskovalnega sodnika, radi suma, da je izpovedal krivo. Sodni dvor pa si je pridržal sklep o tem za kasneje in je preložil razpravo na 5. uro popoldne. Vsled tega prizora je navstalo nenavadno glbanje po dvorani in ob živem komentovanju so se razšli sodniki in občinstvo.

Kartel prodajalcev premoga v Ljubljani. V Ljubljani so namerovali prodajalci premoga

združiti se v kartel in tako podražiti premog. Toda vsled lastne nesloge se jim ta nakana ni posrečila in sedaj so že pričeli nekateri prodajati cent po 45 kr. Kartel se jim je razbil popolnoma.

Židje na Reki. Neka židovska banka je poklicala te dni 150 židov v službo. Mesto Reka je sicer krščansko a vidi se, kako od dne do dne narašča v njem madjarsko židovski upliv. — Pred nekaj dnevi je bila pred guvernerjem deputacija iz »Mlake«, to je del mesta, ki šteje okolu 10.000 prebivalcev. Ta deputacija je prosila za toliko potrebnih cerkev, ker imajo samo malo kapelico, v kateri je prostora za komaj 200 ljudi. Guverner jim je rekel naravnost, da jim cerkve ne dovoli, ker so avtonomaši in protivni vladi. S takimi dejstvi pač kažejo Madjari svoje nasilstvo, nikakor pa ne svoje »kulture«. Kakor pa traja vsako nasilje samo nekoliko časa, tako utegnejo priti tudi Madjari kdaj do prepričanja, da se z zatiranjem narodov ne pride daleč.

Tatvine. 19-letna dekla Marija V. iz Zaloge pri Ljubljani je bila v petek aretirana v lastnem stanovanju, ker je ukradla znesek 200 gld. Izročili so jo deželnemu sodišču. — 22-letni mlinar Ivan S. je bil v petek aretiran v ulici Acquedotto, ker je ukradel vrečo fižola, vrednega 10 gld.

Izgnan anarhist. Z ozirom na našo notico o anarhistu Tellariniju, ki je bil minoli terek zvečer aretiran v neki pekarni v ulici Caserma, nam je še pripomniti, da je Ivan Tellarini izgnan iz Avstrije in so ga v soboto zvečer prevedli preko avstrijske meje, kjer so ga izročili italijanskim oblastim.

Izpred sodišča. 19-letni Ettore Gudagni je bil obtožen po § 305. k. z., da je dne 26. t. m. mej predstavo »Norme« v gledališču »Fenice« kričal: ven z Italijani! Razprava se bila svojedobno preložila v svrhu zaslišanja novih prič in se nadaljevala minolo soboto. Ker ni dokazano, da je prav ta obtoženec kričal kakor rečeno, ga je sodišče rešilo obtožbe.

Loterijske številke, izžrebane dne 12. t. m.:

Dunaj	82	14	46	77	31
Gradec	9	3	37	16	8
Inomost	38	60	7	56	29

Kazenske razprave

radl Izgreznov meseca septembra v Nabrežini in v Devinu

so se pričele danes. Državno pravdnštvo toži:

1. Antona Bukavee, sina Antonovega in Marije Briščakove, pristojnega v Trstu, 19 let starega (rojenga 10. junija 1879), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

2. Benedikta Primožič, sina Antonovega in Terezije roj. Okretičeve, rojenega v Kostanjevici, pristojnega v Temnici, 23 let starega (roj. 26. marca 1875), katoliške vere, neoženjenega, kamenolomea, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

3. Josipa Marica pok. Ivana in od Neže iz Nabrežine, pristojnega v Gradiški, 22 let starega (roj. 6. maja 1877), katoliške vere, neoženjenega, kamenolomea, vedočega čitati in pisati, že kaznovanega;

4. Viljelma Klarič, sina Josipine iz Trsta, pristojnega v Nabrežini, 20 let starega, (rojenga 29. januarja 1878), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

5. Ivana Caharijo, sina Antonovega in in Katarine, rojenega in pristojnega v Nabrežini, 19 let starega (roj. 6. marca 1878), katoliške vere, neoženjenega, kamenolomea, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

6. Friderika Devetak pok. Josipa in od Marije iz Nabrežine, pristojnega v Opatjem selu, 21 let starega (roj. 5. julija 1877), katoliške vere, neoženjenega, kamenolomea, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

7. Vincenea Toros, sina Ivanovega in Katarine, rojenega in pristojnega v Gradiški, bivajočega v Nabrežini, 22 let starega (roj. 10. januarja 1877), katoliške vere, neoženjenega, krojača, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

8. Andreja Ferfolja, sina Lavrenečije, iz Sela št. 31, 25 let starega, katoliške vere, ne-

oženjenega, kamenolomeca, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

9. Leonarda Boschetti, sina Sebastijanovega in Terezije roj. Frankovičeve iz Nabrežine, pristojnega v Gorici, 17 let starega (roj. 8. decembra 1881), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, malega posestnika, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

10. Petra Brumat pok. Josipa in od Josipine iz Fare, pristojnega v Gradiški, konečno nastanjenega v Nabrežini, 20 let starega, katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

A: da so na večer dne 13. septembra 1898. v Nabrežini, vseh deset po prejšnjem medsebojnem dogovoru in še z drugimi osebami, vrgši mnogo kamenja proti hiši Angeli, kjer sta stanovala Karlo Gratton in Terezija Pizzutti, in razbivši stekla, pohištvo in druge stvari, povzročili hudobno poškodbo Grattonove lastnine, presegajočo gld. 25, dočim je nastopila razun tega nevarnost za telesno varnost ljudi, nahajajočih se v hiši;

B: da so takoj po priložnosti ad A vseh deset po prejšnjem medsebojnem dogovoru in še z drugimi ljudmi, vrgši mnogo kamenja proti hiši Josipine Delorenzi in udarivši večkrat po vratih, razbivši stekla oken, poškodovali pročelje hiše in vrata ter razbili nekoliko pohištva in s tem hudobno poškodovali lastnino iste Josipine udove Delorenzi, valed česar so ji povzročili škodo na premoženju, presegajočo gld. 25, dočim je nastopila razun tega nevarnost za telesno varnost ljudi, nahajajočih se v hiši, — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 85 a in b k. zak., kažnjivega v zmislu § 86 k. zak.;

C: da so vseh deset po prejšnjem medsebojnem dogovoru in še z drugimi ljudmi

a) v priložnosti ad A v svrhu, da prisilijo Karla Grattoni in Terezijo Pizzutti, naj bi zapustili Nabrežino,

b) v priložnosti ad B v svrhu, da prisilijo Josipino vdovo Delorenzi in njene domačine, naj bi zapustili Nabrežino, pretili istim s poškodovanjem na životu ali na svobodi in smrtjo, katere pretanje, z ozirom na znamenitost zažuganega zla, in na posebne okolščine onega časa, so bile take, da so morali oni, katerim se je pretilo, biti v strahu in so tudi bili po pravici v strahu, — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 98 k. z., kažnjivega po § 100 istega zakona z večjo mero kazni;

11. Josipa Caharija Mihetovega in od Katarine, rojenega in pristojnega v Nabrežini, 16 let starega (roj. 8. avgusta 1882), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

D: da je v priložnosti ad A po prejšnjem dogovoru z mnogimi drugimi, vrgši kamenja proti hiši Angeli, kjer sta stanovala Karlo Grattoni in Terezija Pizzutti in razbivši stekla oken, pohištvo in druge stvari, poškodoval hudobno lastnino rečenega Karla Grattoni in v tem povzročil škodo v premoženju, presegajočo gld. 25, dočim je nastopila nevarnost za telesno varnost ljudi, nahajajočih se v hiši — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 85 a in b k. z., kažnjivega v zmislu sledečega § istega zak.;

E: da je vedno v priložnosti ad A po prejšnjem dogovoru in v družbi z mnogimi drugimi, v svrhu da prisili Karla Grattoni in Terezijo Pizzutti, naj bi zapustili Nabrežino, pretil istim s poškodovanjem na životu ali na svobodi in smrtjo, katere pretanje z ozirom na znamenitost zažuganega zla in na druge posebne okolščine onega časa, so bile take, da so morali oni, katerim se je pretilo, biti v strahu in so tudi bili v opravičenem strahu, torej hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 98. k. z. kažnjivega v smislu § 100. istega z. z večjo mero kazni;

12. Josipa Gruden pok. Valentina in od Marije Skoneu, rojenega in pristojnega v Nabrežini, 22 let starega (roj. 2. marca 1877.), katoliške vere, neoženjenega, seljaka, vedočega čitati in pisati, že kaznovanega;

13. Roka Caharija, sina Martinovega in Katarine, rojenega in pristojnega v Nabrežini, 19 let starega (roj. 12. avgusta 1879.), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati;

14. Ermenegilda Bressan, sina Blaževega in Uršule roj. Medes, iz Fare, pristojnega v

Gradiški, 17 let starega, (roj. 13. aprila 1881.), katoliške vere, neoženjenega, klesarja, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

F: da so v priložnosti ad B vsi trije po prejšnjem medsebojnem dogovoru in združeni z mnogimi drugimi, bacivši mnogo kamenja proti hiši Josipine vdove Delorenzi in vdarivši večkrat po vratih, razbili stekla oken, poškodovali pročelje hiše in vrata ter razbili nekaj pohištva in s tem poškodovali lastnino hudobno, rečene Josipine vdove Delorenzi, vsled česar je imela škodo v premoženju presegajočo gld. 25 — dočim je nastopila nevarnost za telesno varnost ljudi, nahajajočih se v hiši — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 85. a in b k. z., kažnjivega v smislu sledečega § 86.

G: da so v priložnosti ad B vsi trije po prejšnjem medsebojnem dogovoru in združeni z drugimi, v svrhu, da prisilijo Josipino vdovo Delorenzi in njene domačine, naj bi zapustili Nabrežino, pretili istim s poškodovanjem na životu, na svobodi in smrtjo, katere pretanje, z ozirom na znamenitost zažuganega zla in na posebne okolščine onega časa, so bile take, da so morali oni, katerim se je pretilo, biti v strahu, in so tudi bili v opravičenem strahu — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 98 b k. z., kažnjivega v smislu § 100. z večjo mero kazni.

Nadalje omenjenega:

Benedikta Primožiča Antonovega

H: da je dne 14. septembra 1898., v bližini Nabrežine, po prejšnjem dogovoru in v družbi z mnogimi drugimi, bacivši mnogo kamenja proti hiši in delavnici Josipa Juch — in razbivši stekla ter inace poškodovavši vrata in okna — hudobno poškodoval lastnino rečenega Juch-a in mu povzročil škodo na premoženju presegajočo 25 gld., dočim je nastopila nevarnost za telesno varnost v hiši se nahajajočih oseb — torej radi hudodelstva javnega nasilstva po § 85. a in b k. z. kažnjivega v smislu sledečega § 86.

I: da je v priložnosti ad H po prejšnjem dogovoru in združen z mnogimi drugimi v svrhu, da prisili Adama Desimon in njegove italijanske delavce v službi Josipa Juch, naj bi zapustili Nabrežino, odnosno Juch-a naj bi jih odpustil, pretil istim s poškodovanjem na životu, na svobodi in smrtjo, katere pretanje z ozirom na znamenitost zažuganega zla in na druge posebne okolščine v onem času, so bile take, da so oni, katerim se je pustilo, morali biti v strahu, in so tudi bili v opravičenem strahu — torej radi hudodelstva javnega nasilstva, predvidjenega v § 98. b k. z. kažnjivega po § 100. z večjo mero kazni.

Omenjenega:

Benedikta Primožiča Antonovega in Antona Bukavee Antonovega,

K: da sta dne 14. septembra 1898., v bližini Nabrežine po prejšnjem dogovoru in združena še z mnogimi drugimi, bacivši kamenja proti hiši Ivana Wildi, razbivši stekla oken in druge stvari, zrušivši vrata, uničivši vrt in še inace — hudobno poškodovala lastnino rečenega Wildija in s tem mu povzročila škodo na premoženju presegajočo gld. 25, dočim je nastopila nevarnost za telesno varnost ljudi, nahajajočih se v hiši — torej radi hudodelstva predvidjenega v § 85. a in b k. z., kažnjivega po sledečem § 86.

L: da sta v priložnosti ad K po prejšnjem medsebojnem dogovoru in združena se z mnogimi drugimi, pridrla — nekateri tudi obdani orožjem — v dvorišče in vrt hiše Ivana Wildi, a nekateri tudi v isto hišo in da sta potem, bilo v dvorišču in vrtu, bilo v hiši, delala silo na premoženju Wildijevem bacanjem kamenja proti hiši in na drug način s kamenjem, ter s tem, da sta poterala Karla Bianchi, v službi omenjenega Wildija do notri v hišo in to vse v svrhu, da ugodita svoji sovražnosti — torej hudodelstva javnega nasilstva predvidjenega v § 83. Kz., kažnjivega po § 84. ist. z.

M: da sta, vedno v priložnosti K po prejšnjem medsebojnem dogovoru in združena še z mnogimi drugimi v svrhu, da prisilijo Karla Bianchi in druge italijanske delavce, v službi Ivana Wildija, naj bi zapustili Nabrežino, odnosno Wildija, naj bi bil odpustil, pretila istim s poškodovanjem na životu, na svobodi in smrtjo — katere pretanje z ozirom na znamenitost zažuganega zla in na posebne druge okolščine v onem času so bile take, da so morali oni, katerim se je pretilo, biti v strahu, in so tudi

bili v opravičenem strahu — torej radi hudodelstva predvidjenega v § 98. b k. z., kažnjivega v smislu § 100. ist. zak. z večjo mero kazni.

Antona Bukavee Antonovega konečno, da je v priložnosti ad H, kadar je žandarmerijski postajevođa Vincene Cigoj o odstranjanju preteče množice iz vrta Wildijevega držal naprjeno puško proti isti v svrhu, da bi šla nazaj in zapustila ono mesto, — s kamnom v roki zakričal proti istemu, da hoče s puško ubiti onega ali dva njih, ali pozneje da hoče tudi on ostati ubit, — in da se je s tem z nevarnim pretenjem postavil nasproti eni osebi, v § 68. k. z. imenovanih, katere je izpolnjevala opravke svoje službe, v namenu to spolnjenje ovreti, dočim je protimba sledila z orožjem — torej radi hudodelstva javnega, nasilstva predvidjenega v § 81. k. z., kažnjivega v smislu sledečega § 82., z večjo mero kazni.

15. Frana Pertot Ivanovega in Marije po domače »Jakopo« iz Nabrežine, 19 let starega, (rojenega 2. aprila 1879) katoliške vere, neoženjenega, kamenolomeca, vedočega čitati in pisati, nekaznovanega;

O: da je dne 13. septembra 1898. v Nabrežini javno in v pričo več oseb kričal: »morate spoditi ven Talijane, mi imamo nalog od župana, da jih spodimo« in potem: »ven Talijani, ven razbojniki« in s tem nagovarjal druge na sovražne izgrede in nasilstva proti osebam italijanske narodnosti torej na nenravna in po zakonih prepovedana dejanja, vsled česar, je postal krivim prestopka, predvidnjega v § 305. k. z., kažnjivega v smislu istega §.

Obtožuje naposled:

Benedikta Primožiča Antonovega;

P: da je na večer dne 14. septembra 1898., v Kostanjevici, združen z mnogimi drugimi ljudmi, hudobno razbil nekoliko steklenic in kozarcev, vsled česar je Andrej Umek pretrpel škodo na lastnini presegajočo gld. 25. — torej radi pregreška ex § 468. k. z., kažnjivega v smislu istega §.

Poklicanih je na razpravo 14 prič, ter predlaganih v prečitanje 48 zapisnikov.

Branitelj je dr. Rybář.

Brzjavna in telefonična poročila. (Zadnje vesti.)

Dunaj 14. Danes predpoludne je bilo ministersko posvetovanje pod predsedništvom grofa Thuna.

Dunaj 14. Danes se je razpostavilo v dvorni cerkvi truplo nadvojvodinje Marije Antonije. Obiskovanje od strani ljudstva je ogromno. Na krsto e bilo položenih mnogo vencev.

Washington 14. Ministerstvo je odposlalo sinoči v Pariz brzjavko, s katero nalaga komisarjem na mirovnih pogajanjih, da naj ne dopuste več nikakega pogajanja o pravici do razpolaganja z Filipini. Jedinim predmetom posvetovanja da bodi način, kako se predajo otoki.

Pariz 14. Govori se, da je Dreyfus umrl. Tast Dreyfusa izjavlja, da ne veruje tej govorici. Policija nima nikakega obvestila. Minister za kolonije je prejel zvečer depešo iz Cayenne, ki pa govori le o službenih stvareh in ne ve ničesar o smrti Dreyfusa. »Petit Republique« smatra za najverjetnejše, da Dreyfusa privedejo nazaj na Francosko za konfrontacijo z Lebrun Renaudom.

Rim 13. Vatikan se je obrnil baje do onih vlasti, s katerimi je v tesni zvezi, naj bi poskusile iste, da bi se konferenca proti anarhistom vršila v Florenci. Italija pa je odločno odklonila ta predlog.

Washington 14. Admiral Schley je imenovan poveljnikom evropske eskadre, ki se zasnuje skoro iz nekaterih najboljših ladij.

Najnoveja trgovinska vest.

New-York 13. novembra. (Izv. brzjav.)

Pšenica za december 74¹/₄, za maj 71³/₄. Koruza za december 38, za maj 38⁷/₈. Mast 525.

Velik zaslužek!

za posestnike menjalnic, kupce, agente itd. originalne srečke

(ne pisma na obroke), katere se oddajo lahko v velikem številu. Ponudbe pod »Losgeschäft 7214« na Haasenstein & Vogler, Dunaj.